

การศึกษาการพัฒนาสภาพป่าเต็งรังภายหลังการเกิดไฟป่า
กลุ่มงานศึกษาและพัฒนาป่าไม้

บทคัดย่อ

การศึกษาการพัฒนาสภาพป่าเต็งรังภายหลังการเกิดไฟป่า ได้ดำเนินการระหว่างเดือน ตุลาคม 2543- กันยายน 2552 ในพื้นที่ 2 แห่ง ได้แก่ ป่าเต็งรังที่มีการป้องกันไฟป่าในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริและป่าเต็งรังที่ถูกไฟไหม้บริเวณพื้นที่นอกศูนย์ฯ ท้องที่อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยการวางแปลงถาวร ขนาด 40 x 40 เมตร จำนวนพื้นที่ละ 3 ซ้ำ รวม 6 ซ้ำ ภายในแปลงถาวรแบ่งเป็นแปลงย่อย ขนาด 10*10 เมตรได้ 16 แปลง บันทึกข้อมูลต้นไม้ที่มีขนาด เส้นผ่าศูนย์กลางที่ระดับความสูงเพียงอกมากกว่า 4.5 เซนติเมตร วางแปลงขนาด 4*4 เมตร ที่มุมของแปลง ขนาด 10*10 เมตร บันทึกข้อมูลต้นไม้ที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางที่ระดับความสูงเพียงอก ต่ำกว่า 4.5 เซนติเมตร แต่มีความสูงมากกว่า 1.30 เมตร จากการศึกษพบว่า ในป่าเต็งรังในพื้นที่ศูนย์ฯ มีจำนวนชนิดพันธุ์ไม้ที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางที่ระดับความสูงเพียงอกมากกว่า 4.5 เซนติเมตร เพิ่มขึ้นจาก 11-18 ชนิด ความหนาแน่น 274 -324 ต้นไร่ มี/ต้นไม้ที่มีขนาดเล็กอยู่อย่างหนาแน่นต้นไม้ใหญ่มีจำนวนน้อย การปกคลุมเรือนยอดประมาณ 35-54% ในขณะที่ ป่าเต็งรังที่ถูกไฟไหม้บริเวณพื้นที่นอกศูนย์ฯ มีจำนวนชนิดพันธุ์ไม้ที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางที่ระดับความสูงเพียงอกมากกว่า 4.5 เซนติเมตร เพิ่มขึ้นจาก 14-17 ชนิด ความหนาแน่น 13-226 ต้นไร่/ มีต้นไม้ที่มีขนาดเล็กอยู่จำนวนน้อยต้นไม้ใหญ่มีจำนวนมาก การปกคลุมเรือนยอดประมาณ 32-43% พื้นที่หน้าตัดของป่าเต็งรังในพื้นที่ศูนย์ฯ เท่ากับ 0.1897-0.2327% และป่าเต็งรังที่ถูกไฟไหม้บริเวณพื้นที่นอกศูนย์ฯ มีพื้นที่หน้าตัด 0.1642-0.1725% ในปี 2552 การแบ่งชั้นเรือนยอดของป่าเต็งรังในพื้นที่ศูนย์ฯ แบ่งชั้นเรือนยอดเป็น 2 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 ต้นไม้มีความสูงตั้งแต่ 9.5 เมตร และชั้นที่ 2 มีความสูงต่ำกว่า 9.5 เมตร พันธุ์ไม้เด่น คือ เต็ง ยางเหียงและพลวง ความเด่นสัมพัทธ์เท่ากับ 30.15% 25.67% และ 20.10% ตามลำดับ ชั้นเรือนยอดของป่าเต็งรังที่ถูกไฟไหม้บริเวณพื้นที่นอกศูนย์ฯ แบ่งชั้นเรือนยอดเป็น 2 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 ต้นไม้มีความสูงตั้งแต่ 9.5 เมตร และชั้นที่ 2 มีความสูงต่ำกว่า 9.5 เมตร พันธุ์ไม้เด่น คือ เต็ง ยางเหียงและพลวง ความเด่นสัมพัทธ์เท่ากับ 27.17% 22.16% และ 18.21% ตามลำดับ